

ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ – Η Γ(Κ)ΙΟΣΤΡΑ – ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ – Β΄ ΜΕΡΟΣ

ΠΟΙΗΤΗΣ

Μέσα σε τούτον τον καιρόν ήρθεν εκείνη η ώρα,
να μαζωχτούν οι Στρατηγοί, ν' αναγαλλιάσει η Χώρα,
να κονταροκτυπήσουσι, τα Δώρα να κερδέσουν,
να τιμηθούν οι καλοί, να ντροπιαστού' όσοι πέσουν. [...]

'Ηρισε ο Ρήγας, να γενεί ένα ψηλό πατάρι,
εκεί οπού θέ' να μαζωκτούν, να'ρθουν οι Καβαλάρη.

Και με χρουσα και μ' αργυρά τριγύρου το στολίζουν,
κ' ελάμπασιν-ε τα θρονιά κ' οι τόποι οπού καθίζουν.
Η ώρα η πεθυμητική ήρθεν οπού ανιμένα',
να δείξουν τα καμώματα όλοι τα παινεμένα.
Με βούκινα από την αυγή στη Χώρα διαλαλούσι,
οι ανήμποροι και τα μωρά παιδιά να φυλακτούσι
Βγάνουσι τα μποδίσματα, σφαλίζουν τ' αργαστήρια,
γέμουν τα δώματα λαός, οι αυλές και παραθύρια.
'Ηρθεν ο Ρήγας κ' έκατσεν απάνω στο Πατάρι,
κι όρισε τότες το ζιμιό να βγουν οι Καβαλάρη.
Εκεί'τονε κ' η Ρήγισσα, εκεί κ' η Θυγατέρα,
πάντα τη Νένα σπλαχνικά εκράτειεν απ' τη χέρα,

ΔΗΜΟΦΑΝΗΣ

Ο πρώτος οπού μ' Αφεντιές ήρθε την ώρα εκείνη,
ήτονε τ' Αφεντόπουλον από τη Μυτιλήνη.
Εις ένα-ν άλογον ψαρόν πιτήδειος

Καβαλάρης,
όμορφος, αξαζόμενος, κ'
ερωτοδιωματάρης.[...]

Κ' εις τ' άρματα τση κεφαλής είχε σγουραφισμένο
ψηλό βουνί, κ' εις την κορφή λαφάκι δοξεμένο·
κ' εφαινετό σου, εστρέφετο, τη σαϊτίαν εθώρει,
και να τη βγάλει εξάμωνε, κ' εκείνο δεν εμπόρει.

Δημοφάνης εκράζετο τ' αγένειο παλικάρι,
πολλά τον ετρομάσσασι εις τσ' αντρείας τη χάρη,
πολλά τον ερεχτήκασι για τ' όμορφά του κάλλη.
Εσύρθηκε στον τόπον του, για να'ρθουσι κ' οι άλλοι.

ΑΝΤΡΟΜΑΧΟΣ

Πάλι θωρούν κ' επρόβαλε εις-ε λιγάκι-ν ώραν
νιούτσικο Βασιλιόπουλον από μεγάλη Χώραν.
'Ητον του Ρήγα τ' Αναπλιού ο γιός του ο κανακάρης,
και σαν αίτός επέτετο στ' άλογο Καβαλάρης.
Με νεραντζάτα κι αργυρά ρούχά'τονε ντυμένος,
νέος, εικοσιδυό χρονών, ομορφοκαμωμένος.
Στολή, και πλούτος, κι αρχοντιά ήτονε το κορμί του,
κ' είχε κι αυτός τη σγουραφιάν ψηλά στην κεφαλή του.
Κι από μακράν εδείχνασιν οι σγουραφιές εκείνες
'Ηλιο θαμπόν και σκοτεινό, με δίχως τες ακτίνες.
Κι ομπρός στον 'Ηλιο εκάθετο κόρη σγουραφισμένη,

Αντρόμαχος εκράζετο, κι αντρεία μεγάλην έχει,
τρομάσσει και φοβάται τον, όποιος τον-ε κατέχει.

ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ

Τούτ' ήτον τ' Αρχοντόπουλο που όριζε τη Μοθώνη,
πάντά 'χει λογισμούς τιμής, πάντα ψηλά ξαμώνει.

Στην κεφαλήν του η σγουραφία, που ηθέλησε να βάλει,
ήδειχνε πως μαραίνεται για μιάς νεράιδας κάλλη.

Και τ' όνομά του ελέγασι Φιλάρητον οι άλλοι,
είχεν αντρείαν και δύναμιν, και πλουμισμένα κάλλη.

ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΗΣ

Με σπούδαν και με βιάν πολλήν επρόβαλε ως λιοντάρι
ο Αφέντης τση Μακεδονιάς, τ' όμορφο παλικάρι.
'Ητονε εικοσιενούς χρονού, όμορφος κοπελιάρης,
πολλά μεγάλης δύναμης, πολλά μεγάλης χάρης.
Τραγουδιστής, ξεφαντωτής, και νυκτογυρισμένος,
στου Πόθου τα στρατέματα πολλά βασανισμένος.
Και τ' όνομά του το γλυκύ το λέγαν Νικοστράτη,
η φορεσά του ήτο χρουσή, όλο καρδιές γεμάτη.
Είχε κι αυτός στην κεφαλήν τσ' Αγάπης το σημάδι,
πολλά' λογίων πουλιά νεκρά εκείτουσαν

ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ – Η Γ(Κ)ΙΟΣΤΡΑ – ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ – Β΄ ΜΕΡΟΣ

ομάδι,
κ' ένα Γεράκι ζωντανό στο δίκτυ
μπερδεμένο,
με γράμματα που λέγασι πως είναι
σκλαβωμένο·

ΔΡΑΚΟΚΑΡΔΟΣ

Κι ωσά φεγγάρι λαμπυρός εφαινετο στη μέση
εις Καβαλάρης, κ' ήρχετο την Τζόγια να
κερδέσει,
Ήτονε δίχως φορεσά, κ' εβγήκε από'να
σπήλιο,
ντυμένος άρματα χρουσά που λάμπα' σαν τον
Ήλιο.
Ήτον ανίψον ακριβό του Αφέντη απ' την
Κορώνη,
καθένας που τον-ε θωρεί, τον αποκαμαρώνει.
Δρακόμαχος εκράζετο, έτσ' ήτον τ' όνομά του,
σπίδες, λιοντάρια εσκότωσε με την παλικαριά
του.
Είχεν εκείνο το Πουλί που στη φωτιά σιμώνει,
καίγεται, κι άθος γίνεται, και πάλιν
ξανανιώνει.

ΤΡΙΠΟΛΕΜΟΣ

Με μιά βροντήν και μιά αστραπή με τέχνην
καμωμένη,
από ένα νέφαλο θολόν εις Καβαλάρης
βγαίνει.
Ετούτος είναι π' όριζε τση Σκλαβουινιάς τους
τόπους,
ποτέ η αντρεία του δεν ψηφά ουδέ θεριά,
ουδ' ανθρώπους.
Στη δύναμίν του επαίρνετο, πολλά'τον
καυχησάρης,
είχε χαρά να πολεμά, πεζός και καβαλάρης.
Πάντ' έδειχνε τον άπονο, πάντα το
μανισμένον,
μιά πιθαμή επερίσσευγε τον πλιά μακρύ
αντρειωμένον.
Είχε κι αυτός στην κεφαλή Νησι

σγουραφισμένο,
κ' ήτο στη μέσην του γιαλού βαθιά
θεμελιωμένο·
κ' η θάλασσα κι ο άνεμος με μάνητα το
δέρνα',
το κύμα-ν ήσκα κι άφριζεν, κι απ' την
κορφήν του επέρνα,
Τ' όνομα οπού του βγάλασι την ώραν που
εγεννήθη,
ωσάν ακρομεγάλωσεν, πάραυτας το
απαρνήθη,
κ' ηύρηκεν άλλον όνομα, έτσ' ήθελε, έτσ'
ορίζει,
Τριπόλεμος εκράζετο, ο-για να φοβερίζει.

ΓΛΥΚΑΡΕΤΟΣ

Σγουρός, ξαθός, πολλά'μορφος, που ίσα του
δεν εγίνη
άλλος κιανείς και να βαστά την ομορφιάν
εκείνη.
Τούτο ήτον τ' Αφεντόπουλο που την Αξιάν
ορίζει,
νύκτα και μέρα πολεμά, ποτέ του δε μανίζει,
μα πάντα του, ως και τη μαλιά με γέλιο την-ε
κάνει,
καλοσυνάτος σαν αυτόν στον Κόσμο δεν
εφάνη.
[Γλυκάρε]τος εκράζετο, κι ως ήρθε όπού'σα'
οι άλλοι,
με σπλάχνος εχαιρέτησε και μ' αρχοντιά
μεγάλη.

ΚΑΡΑΜΑΝΙΤΗΣ-ΣΠΙΘΟΛΙΟΝΤΑΣ

Επρόβαλε κι ωσά θεριό ένας Καραμανίτης,
οπού'χεν όχθηρητα πολλή με το Νησί τση
Κρήτης.
Ήτονε Αφέντης δυνατός, και πλούσος, και
μεγάλος,
σ' κείνα τα μέρη ωσάν αυτός δεν εγεννήθη-ν
άλλος.

Δεν επροσκύνα ουδ' Ουρανόν, ουδ' 'στρα,
ουδέ Σελήνην,
τον Κόσμον εφοβέριζε με τη θωριάν εκείνην.
Εις το σπαθί του επίστευγεν, εκείνον
επροσκύνα,
πάντα πολέμους κι όχθηρητες, πάντα μαλιές
εκίνα.
Ήτονε κακοσύβαστος, και δύσκολος περίσσα,
εις τη μαλιάν εχαίρετο, και την Αγάπη εμίσα.

ΠΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

Επρόβαλεν ωσάν αϊτός, στ' άλογο Καβαλάρης,
του Βασιλιού του Βυζαντιού ο γιός του ο
κανακάρης,
με Καβαλάρους είκοσι κ' είκοσι πεζολάτες,
κι από μακρά επλουμίζανε κ' ελάμπασιν οι
στράτες. [..]

Αδειάσασι, ως τον είδασι, κ' εκάμασιν του
τόπον,
κ' έλαμψε ωσάν Αυγερινός στη μέσην των
ανθρώπων.
Εφάνηκε, ως επρόβαλεν, η Αφεντιά τήν έχει,
καθένας τον ε γνώρισε, κι ας μην τον-ε
κατέχει,
πως είν' Αφέντης, Βασιλιός, ψηλού δεντρού
κλωνάρι,
'πειδή τον συντροφιάζουσι πεζοί και
καβαλάροι. [....]

Πιστόφορος εκράζετο, εδέτσι τον-ε λέσι,
όλοι τον ορεχτήκασι, πολλά ολονών αρέσει.
Ήτονε δράκος στην καρδιά, στη δύναμη
λιοντάρη,
ποτέ δεν εφοβήθηκε πεζό, ουδέ καβαλάρη.

ΑΦΕΝΤΗΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ-ΔΡΑΚΟΚΑΡΔΟΣ

Θωρούσι όπισω του ετουνού πάλι έναν
Καβαλάρη,

ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ – Η Γ(Κ)ΙΟΣΤΡΑ – ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ – Β΄ ΜΕΡΟΣ

άσκημον εις το πρόσωπον, κι άγριον ωσά
λιοντάρι,
δίχως κιανένα σύντροφον. Κ' ήτονε
αρματωμένος,
από τα νύχια ώς την κορφή σίδερα
φορτωμένος.
Αρματωσάν πολλά βαράν είχε, και
σκουριασμένη,
κ' η όψη μαυροπράσινη,
αγριοσυννεφιασμένη.[...]

Δρακόκαρδος εκράζουοντον, δράκου
σουσουμιν έχει,
ποτέ του δεν εγέλασε, ουδέ χαράν κατέχει.
Ετούτος δεν εγνώρισε ουδέ κύρην, ουδέ
μάννα,
κι απούσταν ήτονε μικρός, στην κούνιαν,
εποθάννα'.
Εις μιάς λαλάς του μάγισσας το σπίτι-ν
ενεθράφη,
για κείνο εγίνη έτσο' άγριος, καθώς ο στίχος
γράφει.
Στην Πάτραν εγεννήθηκε, κ' εκείνην
αφεντεύγει,
ποτέ άνθρωπο δεν αγαπά, μα όλο μαλιές
γυρεύγει.

ΚΥΠΡΙΑΔΗΜΟΣ

Την ώρα κείνη από μακρά πολλή λαλιά
γρικούσι,
πολλών αρμάτων ταραχή, φαριά
χιλιμιντρούσι.
Κ' ήτονε το Ρηγόπουλο τση Κύπρου, ο
πετρίτης,
κ' ήλαμπε ως λάμπει ο Αυγερινός κι ως φέγγει
ο Αποσπερίτης.[..]

Στην περικεφαλαίαν του ήτο σγουραφισμένο
Αμάξι, κ' εκωλόσυρνε τον Έρωτα δεμένο.

ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ

Έρθε λαός αρίφνητος, εγέμισεν ο φόρος,
στο ύστερον ο Ρωτόκριτος ήσωσεν
ασπροφόρος,
σ' ένα φαρί-ν ολόμαυρο, το'να του πόδι είν'
άσπρο,
και μέσα σ' όλους ήλαμπεν ωσάν τσ' ημέρας τ'
άστρο.

Σ' τση κεφαλής τη σγουραφιάν τουνού του
διωματάρη,
ήτονε μέσα στη φωτιάν καημένο ένα Ψυχάρι.
Κ' είχε με γράμματα αργυρά και
παραχρυσωμένα,
εις τρόπον κατασκεπαστόν, τα Πάθη του
γραμμένα·
"Τη λαμπυράδα τση φωτιάς ορέχτηκα κ'
εθώρου',
κ' εσίμωσα, κ' εκάηκα, να φύγω δεν
ημπόρου'."[...]

Και τ' όνομά του ως το'γραψε, στήν αγαπά
ξανοίγει,
κ' εκείνη εγρίκα την καρδιάν, το πως πετά να
φύγει.
Έτρεμε αυτή στη μιά μερά, κ' εκείνος εις την
άλλη,
μα εχώνασι το κάρβουνο κ' οι δυό τως στην
αθάλη.

ΧΑΡΙΔΗΜΟΣ

Μαύρο φαρί, μαύρ' άρματα, και μαύρο το
κοντάρι,
μαύρη ήτονε κ' η φορεσά τουνού του
Καβαλάρη.
Αντρειωμένος, δυνατός, κ' εις τ' άρματα
τεχνίτης,
κ' εγίνη κι αναθράφηκεν εις το νησί τση
Κρήτης.[...]

Η αφορμή οπού πορπατεί μαύρος,
σκοτεινιασμένος,
και με πολλούς, οπού φορού' μαύρα,
συντροφιασμένος,
Έρωτας ήτον η αρχή, το τέλος πάλι εγίνη
από τον Χάρον που ποτέ χαρά δε μας αφήνει.

Χαρίδημος εκράζετο, αντρειάν και χάριν έχει,
και πάντα εκεί που πολεμά, στράφτει, βροντά,
και βρέχει.
Σπίθες σιδέρω', αίμα κορμιών εβγάνει, όπου
μαλώσει,
και βροντισμούς και ταραχές η δύναμή του η
τόση.
Είχε κι αυτός στην κεφαλήν ένα Κερί
σβημένο,
τον άνεμον ανάδια του ήδειχνε φουσκωμένο.

ΠΟΙΗΤΗΣ

Με την αυγήν κι ο Βασιλιός στο φόρον
εκατέβη
μ' όλην την άξα συντροφιά, κ' εις το Πατάρι
ανέβη.
Ορίζει, κ' ήρθασι γιαμιά ομπρός του οι
Καβαλάρη,
για να κατέχει πάσα εις, σ' ποιόν τρέχει το
κοντάρι.
Τρεις είχε, που θα πολεμούν, και δέκα
αντίκρυτά τως,
να δείξουσι την τέχνην τως και την παλικαριά
τως. [...]

Ρωτόκριτος, Χαρίδημος, κι ο Ρήγας ο
Κυπριώτης,
που'ναι καθρέφτες της αντρείας και παίνεμα
τση νιότης,
ας έρθουσιν εις του Ρηγός, να προσκυνήσουν
πάλι,
ν' ακούσουν την απόφασιν, και στέκουσιν οι
άλλοι."

ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ – Η Γ(Κ)ΙΟΣΤΡΑ – ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ – Β΄ ΜΕΡΟΣ

Τα ονόματα και των τριώ' σ' χρουσό γαβάθι
βάνει,
κ' ένα κοπέλι-ν ήκραξε κ' είπεν του να τα
βγάνει.
Κι απόκει, με τη φρόνεψιν, κάνει την ώραν
κείνη,
δυό ονόματα να βγουν ομπρός, κ' εκείνο που
απομείνει,
να μην μπορεί με τσ' άλλους δυό να
κονταροκτυπήσει,
μα να μισεύγει το ζιμιό μ' απόφαση στην
κρίση. [...]

Βγαίνει το πρώτον όνομα, κ' ήτον του
πληγωμένου
του Ερώκριτου, κ' οι άλλοι δυό στέκουσι κι
ανιμένου'.
Βγαίνει ο Κυπριώτης δεύτερος, κι απ' τη
χαράν την τόση
εδώ κ' εκεί χαρίσματα ηθέλησε να δώσει.
Επόμεινεν ο Κρητικός στου γαβαθιού τον
πάτο.
Μιλούν του, κι απ' την πρίκαν του πλιό δεν
απιλογάτο,
και προς τη Μοίρα εμάνιζε, και προς το Ριζικό
του,
που'καμε κ' ήτον ύστερο τ' όνομα το δικό
του.[...]

Πρι' να κινήσει τ' άλογον, ο Ρώκριτος γυρίζει,
και την Κερά του εις τα ψηλά με Πόθο
αναντρανίζει.
Καλά και δεν εμίλησεν τότες όντεν εστράφη,
τον πόνον, τη λαχτάραν του στο ανάβλεμμα
του γράφει.
Η Αρετούσα εδιάβασε στα μάτια του ό,τι
χώνει,
γιατί σε τούτες τσι δουλειές λίγο σημάδι
σώνει.
Εξάψεν, κ' εκοκκίνισεν, κ' εχλόμιανεν
περίσσα,

και σα φωτιάς αναλαμπές ήψαν και πάλι
εσβήσα'.

Κεντούν, φουσκώνουν τ' άλογα, κι ως
αστραπή εκυθήκαν,
κι ωσάν αίτοι ευρεθήκασι στον κάμπον κ'
εσμιχθήκαν.

Στη χέραν τως επόμενιε μιά πιθαμή κοντάρι,
τ' άλογα εγονατίσασι, κι απάνω οι Καβαλάροι.

Με βιά γυρίζουν τ' άλογα, το τέλος θέ' να
δούσι,
μικροί-μεγάλοι στέκουσι με φόβον και
θωρούσι.

Ήρθαν κ' οι δυό με μίαν καρδιά σκύλινην, κ'
εκτυπήσα'
τσι κονταρές τσι δυνατές και φοβερές
περίσσα.

Πολλά εξαλίστη ο Ρώκριτος στην κονταράν
εκείνη,
του αλόγου απάνω στο λαιμόν την κεφαλήν
του κλίνει.
Δυό, τρεις, και τέσσερεις φορές δείχνει να
πέσει κάτω,
κ' η Αρετή ενεδάκρωνε, κουργά τον
ελυπάτο.

Μ' ας πούμεν και την κονταράν, οπού'δωκεν
και τούτος,
με την οποίαν εκέρδεσεν του Στεφανιού το
πλούτος.
Ήυρηκεν τον Ρηγόπουλον τ' αλύπητο κοντάρι
στο κούτελο, κ' επήρην του της αντρείας τη
χάρη.
Χάνει τσι σκάλες και τσι δυό, το χαλινάρι
αφήκε,
εξάπλωσε τα χέρια του, κι από τη σέλα
εβγήκε.

Η σάλπιγγα, το βούκινο πολλή βαβούρα δίδει,
σημάδι πως εσκόλασε τση Τζόγιας το
παιγνίδι.

Επήγε εμπρός εις του Ρηγός, πεζεύγει,
γονατίζει,
και τη χρουσήν του κεφαλή με Τζόγια τη
στολίζει.
Την Τζόγια εκείνη πιάνοντας η Αρετή στη
χέρα,
στολίζει τόν πολυαγαπά εκείνην την
ημέρα.

Πολλή χαράν κι αμέτρητην επήρην όλη η
Χώρα,
πως το παιδί του Παλατιού εκέρδεσεν τα
Δώρα.

